

OBSAH

1. POSTAVENÍ ZEMĚDĚLSTVÍ V RÁMCI GLOBÁLNÍCH TRENDŮ	5
1.1 GLOBALIZACE A POLYCENTRISMUS VE SVĚTOVÉ EKONOMICE	6
1.2 EKONOMICKOPOLITICKÝ RÁMEC PRO FORMOVÁNÍ AGRÁRNÍ POLITIKY	7
1.3 KONCEPCE A NÁSTROJE ZABEZPEČENÍ VÝŽIVY	9
1.4 NĚKTERÉ TEORIE PROTEKCIONISMU	11
1.5 ZLOM V POSTAVENÍ ZEMĚDĚLSTVÍ	12
1.6 ZMĚNY V POJETÍ TRHU A STÁTU	13
2. ZÁKLADNÍ FUNKCE ZEMĚDĚLSTVÍ. HRUBÝ DOMÁCÍ PRODUKT	17
2.1 PRODUKČNÍ ÚLOHA ZEMĚDĚLSTVÍ	17
2.1.1 Ukazatele výkonnosti odvětví	18
2.1.2 Vyjádření hrubé a čisté přidané hodnoty	20
2.1.3 Podíl zemědělství na tvorbě HDP (hrubé přidané hodnoty) v národním hospodářství	23
2.2 SOCIÁLNÍ A DEMOGRAFICKÁ ÚLOHA ZEMĚDĚLSTVÍ	24
2.3 EKOLOGICKÁ A KRAJINOTVORNÁ ÚLOHA ZEMĚDĚLSTVÍ	26
2.4 NEDOSTATKY NÁRODOHOSPODÁŘSKÝCH UKAZATELŮ TYPU HDP	27
3. ZEMĚDĚLSTVÍ V PROCESU RESTRUKTURALIZACE ČESKÉ EKONOMIKY	29
3.1 VÝVOJ GDP A ZEMĚDĚLSTVÍ	30
3.2 AGRÁRNÍ SEKTOR A ZAHRANIČNÍ OBCHOD	31
3.3 CENOVÝ VÝVOJ A ZEMĚDĚLSTVÍ	32
3.4 MIMOPRODUKČNÍ FUNKCE ZEMĚDĚLSTVÍ	33
3.5 MOŽNÉ SCÉNÁŘE VÝVOJE ČESKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ	35
4. TRANSFORMAČNÍ PROCES V AGRÁRNÍM SEKTORU	38
4.1 RESTITUCE V ZEMĚDĚLSTVÍ	38
4.2 PRIVATIZACE STÁTNÍCH PODNIKŮ	39
4.3 TRANSFORMACE (JEDNOTNÝCH) ZEMĚDĚLSKÝCH DRUŽSTEV	42
4.4 NOVÉ PODNIKATELSKÉ SUBJEKTY V AGRÁRNÍM SEKTORU	43
5. PRODUKČNÍ FAKTOR PŮDA	45
5.1 CHARAKTERISTIKA PŮDNÍHO FONDU A JEHO VYUŽITÍ	45
5.1.1 Globální pohled na současný trend ve využití půdního fondu	45
5.1.2 Půda jako produkční faktor	46
5.1.3 Funkce půdy	46
5.1.4 Charakteristika zemědělského půdního fondu ČR	47
5.2 SITUACE NA TRHU SE ZEMĚDĚLSKOU PŮDOU V ČR	51
5.2.1 Faktory ovlivňující poptávku po zemědělské půdě:	52
5.3 OCEŇOVÁNÍ ZEMĚDĚLSKÉ PŮDY	53
5.3.1 Vývojové etapy oceňování zemědělské půdy	53
5.3.2 Úřední ceny zemědělské půdy	53
5.3.3 TRŽNÍ CENY ZEMĚDĚLSKÉ PŮDY	56
Hledisko posuzování	57
6. PRODUKČNÍ FAKTOR PRÁCE	61
6.1 CHARAKTERISTIKA PRÁCE	61
6.2. TRH PRÁCE	61
6.2.1 Specifika trhu práce	63
6.3. PRACOVNÍ SÍLY V ZEMĚDĚLSTVÍ	63
6.3.1 Vývoj počtu pracovních sil v zemědělství	63
6.3.2 Struktura pracovních sil se posuzuje podle věku, kvalifikace a pohlaví.	64
6.4 AGRÁRNÍ TRH PRÁCE V ČR	65
6.4.1 Specifika agrárního trhu práce vyplývají ze zvláštností zemědělské výroby	65
7. PRODUKČNÍ FAKTOR KAPITÁL	68
7.1 KLASIFIKACE AKTIV (MAJETKU) A MOŽNOSTI JEJICH OCENĚNÍ	68
7.1.1 Investiční majetek	68
7.1.2 Oběžný majetek	69
7.2 OCEŇOVÁNÍ AKTIV	71
7.3 ODEPISOVÁNÍ INVESTIČNÍHO MAJETKU	72
7.3.1 Teoretická podstata odepisování investičního majetku	72

7.3.2 Funkce odpisů.....	72
7.3.3 Odpisové metody.....	72
7.3.4 Změny v odepisování majetku při přechodu z centrálně plánované ekonomiky na tržní	74
7.3.5 Současná právní úprava odepisování investičního majetku v ČR.....	75
8. KATEGORIE NÁKLADŮ, VÝNOSŮ A HOSPODÁŘSKÉHO VÝSLEDKU.....	80
8.1 NÁKLADY V ZEMĚDĚLSTVÍ.....	80
8.1.1 Kategorizace nákladů	83
8.1.2 Kalkulace nákladů	86
8.1.3 Využití kategorie nákladů v systému ukazatelů hospodářské činnosti.....	87
8.1.4 Náklady v agrárním sektoru	89
8.2 VÝSLEDKY VÝROBY	89
8.2.1 Naturální výsledky výroby.....	92
8.2.2 Peněžní vyjádření výsledků výroby.....	94
8.2.3 Využití kategorie výnosů v systému ukazatelů hospodářské činnosti	94
8.3 HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK	94
8.3.1 Hospodářský výsledek v zemědělském podniku.....	96
8.3.2 Hospodářský výsledek v systému ukazatelů.....	97
8.3.3 Hospodářský výsledek v agrárním sektoru.....	100
9. ZÁKLADNÍ EKONOMICKÉ VZTAHY A UKAZATELE.....	100
9.1 POMĚROVÉ UKAZATELE.....	100
9.1.1 Ukazatele ekonomické efektivnosti	104
9.1.2 Ukazatele finanční situace	105
9.2 VYBRANÉ KATEGORIE EKONOMICKÝCH VZTAHŮ V ZEMĚDĚLSTVÍ.....	105
9.2.1 Produktivita práce	110
10. SOUSTAVA AGRÁRNÍCH TRHŮ A JEJICH REGULACE	110
10.1 CHARAKTERISTIKA AGRÁRNÍHO TRHU	111
10.2 TYPY ODBYTOVÝCH TRHŮ ZEMĚDĚLSKÉ A POTRAVINÁŘSKÉ PRODUKCE.....	114
10.3 FUNGOVÁNÍ A REGULACE ZEMĚDĚLSKO-POTRAVINÁŘSKÉHO TRHU.....	124
11. PROBLÉM DŮCHODOVÉ DISPARITY AGRÁRNÍHO SEKTORU.....	124
11.1 ZÁKLADNÍ FORMY DŮCHODOVÉ DISPARITY	125
11.2 NĚKTERÉ HYPOTÉZY K VYSVĚTLENÍ DŮCHODOVÉ DISPARITY	130
11.3 DŮCHODOVÁ DISPARITA A ZÁKONODÁŘSTVÍ.....	132
12. AGRÁRNÍ SEKTOR A TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ.....	132
12.1 VYMEZENÍ TRVALE UDRŽITELNÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ	134
12.2. VZTAH EKONOMICKÉ A EKOLOGICKÉ OPTIMALIZACE	136
12.3 VLÁDNÍ ZÁSADY JAKO PŘEDPOKLAD REALIZACE STRATEGIE TRVALE UDRŽITELNÉHO ZAJIŠŤOVÁNÍ VÝŽIVY	137
12.4. NĚKTERÉ MOŽNOSTI VLIVU AGRÁRNÍ POLITIKY NA TRVALÝ ZEMĚDĚLSKÝ ROZVOJ.....	139
12.5. PERSPEKTIVY VÝVOJE ČESKÉHO AGRÁRNÍHO SEKTORU	141
13. REGIONÁLNÍ EKONOMIKA A ZEMĚDĚLSTVÍ.....	141
13.1 DEFINICE A VYMEZENÍ REGIONU.....	145
13.2 HLAVNÍ KRITÉRIA HODNOCENÍ REGIONU Z HLEDISKA ZEMĚDĚLSTVÍ	147
13.3 POSTUP PŘI PROVÁDĚNÍ REGIONÁLNÍ ANALÝZY A PŘÍPRAVĚ REGIONÁLNÍHO ROZVOJOVÉHO PROGRAMU ..	149
14. PROTEKCIONISMUS A AGRÁRNÍ TRHY	149
14.1 VZTAH PROTEKCIONISMU A DISKRIMINACE	150
14.2 ÚČINKY PROTEKCIONISMU V DOMÁCÍ EKONOMICE.....	157
15. AGRÁRNÍ ZAHRANIČNÍ OBCHOD.....	157
15.1 FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ OBJEM ZAHRANIČNĚ-OBCHODNÍ SMĚNY	158
15.2 HODNOCENÍ AGRÁRNÍHO ZAHRANIČNÍHO OBCHODU (AZO).....	159
15.3 SALDO AGRÁRNÍHO ZAHRANIČNÍHO OBCHODU	160
15.3.1 Podíl záporného salda agrárního ZO na HDP.....	161
15.4 HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI AGRÁRNÍHO ZAHRANIČNÍHO OBCHODU	163
15.5 VÝVOJOVÉ TENDENCE AGRÁRNÍHO ZAHRANIČNÍHO OBCHODU ČR	163
15.5.1 Celkové tendence českého zahraničního obchodu.....	164
15.5.2 Agrární zahraniční obchod - celkové tendence	165
15.5.3 Teritoriální skladba českého agrárního zahraničního obchodu.....	167
15.5.4 Komoditní skladba českého agrárního zahraničního obchodu	168
15.5.5 Struktura záporného salda agrárního zahraničního obchodu.....	